

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060101

DOM
2015-06-30
Stockholm

Mål nr
F 10855-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2014-11-06 i mål nr F 1297-14, se bilaga

KLAGANDE

1. A B

2. C E,

MOTPART

C W

SAKEN

Ersättningsanspråk avseende fastighetsreglering berörande X och Y i Stenungsunds kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen avvisar A Bs och C Es yrkande om skadestånd.

2. Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom och Lantmäteriets beslut den 28 februari 2014 i ärende nr O083949, andra stycket andra meningen, endast på så sätt att ränta enligt 5 § räntelagen ska betalas på ersättningen från den dag då uppgift om regleringen införts i fastighetsregistrets allmänna del till dess betalning sker eller förfallodagen inträder.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

A B och C E (klagandena) har – som det får uppfattas – yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja Lantmäteriets beslut om intrångsersättning eller, i andra hand, befria dem från skyldigheten att betala ersättning till **C W**. De har vidare yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska förplikta **C W** att betala skadestånd till dem med 387 997 kr.

C W har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN**Klagandena**

Lantmäteriet meddelade dem att förrättningsbeslutet vunnit laga kraft och att det registrerats i fastighetsregistret. Lantmäteriets ärende nr O083949 är därför avslutat och därmed är också frågan om ersättningsanspråk avslutad. I ärende nr O083949 har de tagit alla förrättningskostnaderna. De har fått servitutet dödat av inskrivningsmyndigheten i Uddevalla den 26 januari 2012. Lantmäteriets beslut i ersättningsfrågan strider mot lagen. Det har inte skett något förtida tillträde eftersom hovrättens dom vunnit laga kraft.

Vid tillkomsten av servitutsvägen fanns ingen annan infart till **Y**, men fastigheten har nu sedan lång tid ny infart. De två biluppställningsplatserna vid huvudingången till bostadshuset, som funnits sedan år 1998, har enligt hovrättens utslag den 30 november 2011 fullgod infart. Skogsvägen som utgjorde servitutsväg användes sparsamt och var i dåligt skick. Genom en ramp från Valebergsvägen nås även de lägre delarna av fastigheten. Rampen har funnits sedan 1,5 år. Den nytillkomna carporten på fastigheten ligger inte i anslutning till den upphävda servitutsvägen. Ersättning ska därför inte betalas.

Lantmäteriets värdeutlåtande innehåller fel och brister. Det har bl.a. inte angetts att den större tillbyggnaden av permanentbostaden på **Y** gjordes efter det att de

informerat om dödning av servitutet. Carporten står inte i anslutning till utfartsvägen vid X. Ägarna av Y kan alltså inte ha räknat med att kunna utnyttja utfartsservitutet. I anbuden som ligger till grund för värdeutlåtandet har utgångspunkten varit en felaktig karta. Beräkningarna omfattar sprängning som omfattar marken på X.

De krav på ersättning de har hänger samman med servitutsvägen och bör beaktas i målet. Ägarna till Y har överträtt sina befogenheter genom att delvis ändra vägens sträckning, öka bredden avsevärt, såga ner buskar och träd utanför vägområdet samt lägga grus över hela det sydvästra hörnet av X och höja marknivån med 75 cm.

De har till stöd för sin talan bl.a. ingett och åberopat meddelande från lantmäteriet om att förrättningsbesluten vunnit laga kraft och registrerats i fastighetsregistret.

C W har anfört att Lantmäteriets ersättningsbeslut är riktigt och att det inte finns någon infartsväg till Y.

UTREDNING I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Mark- och miljööverdomstolen har inhämtat ett yttrande från Lantmäteriet. Enhetschefen L B uppger där bl.a. följande.

Inställande eller avslutande av en lantmäteriförrättning kan bara göras genom ett aktivt beslut av förrättningsmyndigheten eller domstol. Något sådant lagakraftvunnet beslut finns inte. Fastighetsregistret har ingen egen rättsverkan utan redovisar bara vilka beslut som tagits.

Förrättningen blev av misstag registrerad som inställd den 28 mars 2012. Ägaren till Y uppmärksammade lantmäterimyndigheten på detta. Registreringen rättades därför den 11 april 2012 genom att åtgärden togs bort från berörda fastigheter i registret. Båda fastigheternas ägare underrättades om detta.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL**Yrkandet om skadestånd**

Enligt bestämmelserna i 5 kap. 12 c § fastighetsbildningslagen, FBL, får lantmäterimyndigheten, om det är lämpligt och sakägarna medger det, även pröva yrkanden om ersättning som har samband med fastighetsregleringen, men som rör ett rättsförhållande som inte ska prövas enligt FBL.

Någon sådan prövning har inte skett och det finns därför inte förutsättningar för Mark- och miljööverdomstolen att här pröva A Bs och C Es yrkande om skadestånd. Deras yrkande ska därför avvisas.

Frågan om undanröjande

Av utredningen i målet framgår följande. Klagandena ansökte om upphävande av vägservitutet som belastade fastigheten X i Stenungsunds kommun. Lantmäteriets beslut den 25 maj 2009 i ärende nr O083949, att ställa in förrättningen, ändrades av Hovrätten för Västra Sverige genom utslag den 30 november 2011 i mål nr Ö 4334-10, på så sätt att servitutet upphävdes och frågan om ersättning för detta återförvisades till Lantmäteriet för avgörande. Hovrättens utslag vann laga kraft genom att Högsta Domstolen den 25 januari 2012 beslutade att inte meddela prövningstillstånd. Lantmäteriet registrerade därefter felaktigt sitt beslut att ställa in förrättningen som lagakraftvunnet och meddelade klagandena detta.

Mark- och miljööverdomstolen finner att då Lantmäteriets beslut inte hade vunnit laga kraft, eftersom det var upphävt, utgör det felaktiga besked som klagandena fått inte något hinder mot prövning av den återförvisade ersättningsfrågan. Det finns därför inte skäl att p.g.a. rättegångsfel undanröja Lantmäteriets och miljödomstolens avgöranden vad avser ersättningsfrågan. Klagandenas yrkande om undanröjande ska därför lämnas utan bifall.

Intrångsersättningen

Det som klagandena har anfört i Mark- och miljööverdomstolen föranleder inte någon annan bedömning än den som mark- och miljödomstolen har gjort i fråga om rätten till ersättning eller ersättningens storlek.

Enligt Lantmäteriets beslut ska ersättningen ha betalats senast två månader efter det att ersättningsbeslutet vunnit laga kraft. Lantmäteriet har i sitt avgörande utgått från att klagandena fått tillträde till hela X den 25 januari 2012 och att ränta enligt 5 § räntelagen ska utgå från detta datum fram till förfallodagen. Enligt bestämmelsen i 5 kap. 30 § första stycket första meningen FBL sker tillträde vid den tidpunkt som lantmäterimyndigheten bestämmer. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att Lantmäteriet inte har fattat något beslut om tillträde. Vid detta förhållande ska, enligt 5 kap. 30 § andra stycket FBL, tillträde anses ha skett den dag när beslutet registrerades i fastighetsregistret. Eftersom det ersättningsgrundande beslutet om upphävande av servitutet inte har registrerats, har tillträde skett när uppgift om fastighetsbildningsåtgärden införts i fastighetsregistret. Ränta på intrångsersättningen enligt 5 § räntelagen ska därför utgå först från det datum förrättningsbeslutet införts i fastighetsregistret och avse tiden fram till dess betalning sker eller förfallodagen inträder.

Mark- och miljööverdomstolen finner alltså att mark- och miljödomstolens dom och Lantmäteriets beslut ska ändras endast i fråga om den ränta som ska utgå enligt 5 § räntelagen, på det sätt som framgår av domslutet.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, tekniska rådet Cecilia Undén, hovrättsrådet Ingrid Åhman och hovrättsassessorn Anita Seveborg, referent.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2014-11-06
meddelad i
Vänernsbor

Mål nr F 1297-14

KLAGANDE

1. A B

2. C E

MOTPART C W

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lantmäteriets beslut den 28 februari 2014 i ärende nr O083949, se bilaga 1

SAKEN

Fastighetsreglering (upphävande av servitut) berörande X och Y i
Stenungsunds kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 280523

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsbor	Hamngatan 6	0521-27 02 00	0521-27 02 30	måndag – fredag 08:00-16:00
		E-post: mmd.vanersborg@dom.se		-

BAKGRUND

A B och C E, ägarna till fastigheten Stenungsund X, ansökte år 2008 hos Lantmäteriet om fastighetsreglering och yrkade att ett vägservitut som belastade deras fastighet till förmån för C Ws fastighet Y skulle upphävas. Lantmäteriet bedömde att det inte förelåg förutsättningar att upphäva servitutet och ställde in förrättningen. Beslutet överklagades och Hovrätten för Västra Sverige beslutade slutligen den 30 november 2011 att servitutet ska upphävas. Hovrätten återförvisade ärendet till Lantmäteriet för prövning av ersättningsfrågan. Högsta domstolen meddelade inte prövnings- tillstånd, varvid hovrättens dom vann laga kraft 25 januari 2012.

Efter återförvisningen från Hovrätten beslutade Lantmäteriet den 28 februari 2014 att ägarna till X ska ersätta ägaren till Y med 125 000 kr. Enligt beslutet ska vidare ränta enligt 5 § räntelagen betalas från dagen för tillträdet (25 januari 2012) fram till förfallodagen och därefter ska ränta utgå på ersättningen enligt 6 § räntelagen.

YRKANDEN M.M.

A B och C E har överklagat Lantmäteriets ersättningsbeslut och yrkat att de ska ersättas med 387 997 kr. De har vidare överklagat räntan som fastställts i Lantmäteriets beslut och att förrättningskostnaderna ska betalas av dem. De har även "för säkerhets skull" överklagat ärende O122191 som figurerat som "samma" ärende, men som inte behörigt har kunnat styrkas av Lantmäteriet i Göteborg. De har utvecklat talan i huvudsak enligt följande.

Ärende O083949 som mål nr F1297-14 avser är avslutat och inskrivet i fastighetsregistret 2012-03-29. Ärende med nr O122191 har figurerat som "samma ärende" som O083949; det har Lantmäterimyndigheten i Göteborg inte behörigt kunnat styrka. Sammanfattningsvis överklagas att ärende O083949 verkar pågå trots att det är avslutat och inskrivet i fastighetsregistret. Alla krav mot X ska strykas.

X förvärvades 1991 och inskrivningsmyndigheten i Uddevalla lät då härskande fastigheten Y skriva in servitut angående väg över deras mark. Detta gjordes av myndigheten trots att en härskande fastighet enligt lag inte kan skriva in egen förmån.

Dåvarande ägare nyttjade fastigheten sparsamt som fritidsfastighet fram till 1994 då nuvarande ägare tillträdde. 1998 gjordes en mindre tillbyggnad av det enkla fritidshuset av nuvarande ägare, som då fick WC och dusch inne. I samband med tillbyggnaden anlades ny infart helt på egen mark. Därefter vistades familjen utomlands långa perioder. Fastigheten Y stod mer eller mindre övergiven långa perioder; även den lilla skogsvägen, som servitutet utgjorde, stod övergiven. X bebyggdes med permanentbostad 1995 i samband med att kommunalt VA byggdes ut i området.

2008 flyttade en av ägarna till Y hem till Sverige för gott och delgav dem avsikt att bygga permanentboende. I samband med det framförde de önskemål om dödning av vägservitutet, vilket bryskt avvisades.

2008-08-29 ansökte de om lantmäteriförrättning i ärendet. Förrättningen ställdes dock in av Lantmäterimyndigheten den 25 maj 2009, vilket överklagades till Fastighetsdomstolen. Fastighetsdomstolen ställde också in förrättningen den 13 oktober 2010. Den inställda förrättningen överklagades till Hovrätten för Västra Sverige, som meddelade prövningstillstånd den 10 december 2010.

Trots att ägarna till Y var medvetna om att de önskade ta bort vägen planerade och byggde man utifrån den. Grova överträdelser av servitutsvägen gjordes nu under flera år; man ansåg sig ha rätt att nyttja hela sydvästra hörnet av X. Man ändrade vägsträckning, breddade samt höjde vägen med hela 75 cm utan att be om lov vare sig av dem som fastighetsägare eller av Stenungsunds kommun för marklov. Detta har polisanmälts.

Den 23 augusti 2011 höll Hovrätten för Västra Sverige syn på plats i Stora Höga och sökte komma fram till en förlikning. De erbjöd då att anlägga enkel väg, liknade den skogsväg som servitutet gällde, längs med tomtgränsen så att man hade möjlighet att bredda vägen till önskad storlek på egen mark. Förslaget avvisades av Y. De krävde "vägverksstandard" inkl. bredd på deras mark. Hovrätten insåg det omöjliga i situationen och hävde servitutet.

Hovrättens dom vann laga kraft 2012-01-26. Inskrivningsmyndigheten i Uddevalla skrev då bort servitutet. 2012-03-30 tillkännagav Lantmäterimyndigheten i Göteborg att förrättningsbesluten har vunnit laga kraft och att förrättningen har registrerats i fastighetsregistret. Inga skriftliga dokument angående överklagan av Lantmäteriets inskrivning 2012-03-30 har kommit dem tillhanda. De kunde nu äntligen börja planera för att uppföra garage på platsen där servitutsvägen gått.

Över ett år senare kommer till deras förvåning kallelse till fastighetsreglering berörande X och Y i ärende O122191. De inställer sig till mötet den 16 maj 2013 och undrar vem som är sökande i ärendet. Inga dokument över ansökan kan dock presenteras, varför det förefaller märkligt att mötet fortgår. Protokoll förs av förrättningslantmätare Ulf Rytter, som sammanfattar att ersättningsfrågan ska lösas för ärende O083949. Vi påtalar att ärende O083949 är avslutat. Trots våra påpekanden fortsätter lantmätare Rytter mötet och ger sakägarna möjlighet att inkomma med yrkanden och synpunkter inom en månad. Därefter ska Lantmäterimyndigheten upprätta ett värdeutlåtande som även det kommer att skickas ut till sakägarna för synpunkter.

Här brister det ännu en gång för Lantmäteriet. Synpunkter och yrkanden skulle inkomma en månad efter mötet den 16 maj 2013. Lantmäteriet stämpel visar att synpunkter och yrkanden från Y inkom först den 20 juni 2013. Y inkom således med yrkandet försent och materialet borde därför förpassats till papperskorgen.

De som ägare till X hör inte något alls från Lantmäteriet i ärendet förrän 2013-11-08. De har inte delgivits eller haft möjlighet att inom rimlig tid svara på Y yrkanden, inte heller har de fått ta del av Lantmäteriets värdeutlåtande. Det värdeutlåtande som tillhandahållits tycks enbart bygga på ersättningsanspråket att bygga ny väg enligt "vägverksstandard", vilket de anser är horribelt med tanke på den enkla skogsväg som servitutsvägen utgjorde. Servitutsvägen var aldrig till för någon speciell plats eller byggnad på Y, vägen var den enda infarten till fastigheten vid tillfället när servitutet olagligen skrevs in. Ny infart har sedan 1998 funnits inom fastigheten. Man visste redan vid planeringen av permanentbostads- huset 2008 att de ville ta bort servitutsvägen, eftersom Valebergsvägen löper längs med Y med god tillgång.

Vad gäller Lantmäteriets värdering kan marklov 3 000 kr avvisas; det var inte nödvändigt enligt Y när man anlade 75 cm markhöjning på X. Således inte nödvändigt nu heller. Besiktning efter sprängning 20 000 kr avvisas, eftersom det inte behövs då endast uppbyggnad och grusning av berget behövs enligt "skogsvägsmetoden" som servitutsvägen utgjorde. Vägprojekteringskostnader avvisas; en duktig grävmaskinist klarar att anlägga väg över berget på några timmar.

Avverkning av tallar avvisas, då "De vackra tallarna" aldrig kommer att tas ner. Att Y skulle vara svårt att sälja stämmer inte. Det stämmer inte heller att Y fått minskat värde, eftersom infart till fastigheten finns. Iordningställande av servitutsväg aug 2008 med 19 338 kr avvisas. Man varken kan eller får lägga så mycket grus på grannens tomt.

Miljöskador och personliga förluster kan de inte lastas för. Servitutsvägen var inte gjord för tunga transporter; man borde ha planerat inom egen mark för dessa redan vid projekteringen av permanentbostaden. Istället valde man att överträda servitutet och ta i anspråk större yta än vad avtalsservitutet medgav. Offerterna från XOR och Marbergs Bygg AB för borring & sprängning på totalt 150 000 kr och 100 000 kr ifrågasätts. Skogsvägen som servitutet utgjorde var endast uppbyggd på enkelt sätt

således kan man aldrig lasta dem för väg till "vägverksstandard". För övrigt verkar sprängningsarbeten för så höga kostnader helt horribla, enligt källa kostar det 250 kr/kubikmeter att spränga. Hur många kubikmeter omfattar offerten?? Ska man spränga bort hela Valeberget????

Ägarna till Y har inte alls kunnat "räkna med" servitutsvägen såsom Lantmäteriet skriver. De var fullt medvetna om vägens dåliga skick och att X ville ta bort den, eftersom det fanns risker om den användes för tunga transporter. Man valde istället att överträda servitutets innehåll, bredda, höja upp och ändra sträckning av vägen, samt nyttja hela sydvästra hörnet av X. Carporten står heller inte i "anslutning till servitutsvägen" utan i nordöstra hörnet av Y. Den mycket märkliga placeringen av carporten kan inte belasta dem. Den noggranne läsaren av akten finner Y egna ord, ånger över carportens placering. Var och en får stå för sina egna misstag.

Lantmäteriets bedömning av Y marknadsvärde är osannolik och direkt felaktigt. Enligt hovrättens dom finns fullgod infart sedan 1998 inom egen mark. Vägservitutet var aldrig till för någon speciell plats eller byggnad utan bara som infart.

Så som får förstås framställer de själva ersättningsanspråk för följande poster:

	<u>Belopp</u>
Advokatkostnader från år 2008	10 875 kr
Lantmäterikostnader	50 822 kr
Förstörelse av träd buskar nyplanteringar m.m.	30 000 kr
Besök på Vårdcentralen	120 kr
Bilresa till/från Vårdcentralen	140 kr
Återställningskostnader	6 000 kr
Inkomstbortfall, C	20 000 kr
Inkomstbortfall, A	20 000 kr
Bilresa till/från Kommunhuset	140 kr
Bilresa till/från Lantmäteriet i Göteborg	500 kr
Egenmäktigt förfarande 200/dygn fr. o. m. 2008-08-27 t. o. m. 2012-01-26	249 400 kr
Summa	387 997 kr

De sammanfattar grunderna för klagomålet enligt följande.

- Servitutets ogiltiga inskrivning
- Ärende 0083949 som mål nr F1297-14 avser är avslutat och inskrivet i fastighetsregistret 2012-03-29
- Ersättningsanspråk och synpunkter är försent inlämnade av Y
- En dålig skogsväg kan inte ersättas med väg enligt vägverkets standard på grannens bekostnad.
- Infart finns inom Y sedan 1998

C W har bestritt yrkandena och har utvecklat talan i huvudsak enligt följande. Enligt Hovrättens beslut har Lantmäteriet nu slutfört en utredning för att fastställa den ekonomiska regleringen efter att ett servitut har tagits bort, som enbart nyttjades av hennes fastighet Y och belastade X. Till följd av att servitutet har tagits bort och infart till Y sedan år tillbaka saknas till hennes fastighet, ska X betala så att hon kan göra en ny väg. Detta innebär att hon måste spränga igenom berg.

Hon tycker att det är märkligt att A B och C E har överklagat beslutet. Lantmäteriet har gjort en noggrann ekonomisk utvärdering som hovrätten hade givit dem i uppdrag att göra och som ska utgöra kompensation för henne att äntligen kunna göra en ny infart till hennes fastighet.

Överklagandet innebär att hon får vänta ännu längre på pengar för att anlägga en ny infart. Hon har nu väntat i 2,5 år. Hon utgår från att räntan fortsätter att löpa på dessa pengar som sedan länge skulle ha betalats till henne.

Mark- och miljödomstolen har den 10 oktober 2014 hållit sammanträde och syn på fastigheten.

DOMSKÄL

Lantmäteriet gav ansökan, som inkom den 16 september 2008 från klagandena, diarienumret O083949. Detta diarienummer har hela tiden följt förrättningen. Lantmäteriets värdeutredning, som gjorts av lantmätare C L, har

diarienummer O122191. Båda diarienumren avser dock fastighetregleringen mellan X och Y. Det ersättningsbeslut som Lantmäteriet fattat är en följd av hovrättens återförvisning till Lantmäteriet. Klagandenas argument att hela ärendet är avslutat genom att det är inskrivet i fastighetsregistret att servitutet är upphävt är felaktigt.

Enligt 5 kap. 10 a § fastighetsbildningslagen (FBL) ska bestämmelserna i 4 kap. expropriationslagen tillämpas vid värdering av egendom enligt 5 kap. 10 § FBL. Enligt 4 kap. 1 § expropriationslagen ska, när en del av en fastighet exproprieras, intrångsersättning betalas med ett belopp som motsvarar den minskning av fastighetens marknadsvärde som uppkommer genom expropriationen. Enligt nämnda lagrum är det den fastighet som – i detta fall - förlorar en servitutsrätt som är berättigad till intrångsersättning. Klagandena, A B och C E, ansökte om att tvångsvis upphäva en servitutsförmån för Y, varför det i detta mål enbart kan utgå intrångsersättning till ägarna av Y.

Vid synen kunde iaktas att det inte finns någon annan bilväg in till Y sedan servitutet upphävts. Utefter gatan går det en bergsrygg som måste sprängas genom för att anordna en ny utfart. Lantmäteriets bedömning grundar sig på två offerter för att bygga infartsvägen, varav den ena anger 100 000 kr och den andra 150 000 kr inkl. moms. Mark- och miljödomstolen delar Lantmäteriets bedömning att en intrångsersättning om 125 000 kr är skälig. Yrkandet avseende ersättningen ska därför avslås.

Att det vid förtida tillträde, vilket skedde 25 januari 2012, ska utgå ränta i enlighet med Lantmäteriets beslut är i enlighet med expropriationslagens regler. Överklagandet avseende räntan ska därför avslås.

Av 5 kap. 13 § FBL framgår att kostnaderna för fastighetsreglering betalas av sakägarna efter vad som är skäligt med hänsyn främst till den nytta varje sakägare har av regleringen. I förvarande fall har enbart X nytta av upphävandet av servitutet. I ansökan till Lantmäteriet har klagandena också uppgett att de är

beredda att svara för kostnaderna för förrättningen. Överklagandet av beslutet om fördelning av förrättningskostnader ska därför avslås.

A B och C E är förlorande part, de kan därmed inte få ersättning för rättegångskostnader i målet. Övriga ersättningsanspråk kan inte prövas inom ramen för aktuellt mål (d.v.s. det mål som återförvisats från hovrätten till Lantmäteriet och nu överklagats till mark- och miljödomstolen).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 27 november 2014.

Peter Ardö

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Peter Ardö, ordförande, och tekniska rådet Sören Karlsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Stenberg-Magnusson.